No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

Z DNIA 13 LISTOPADA 1939.

Z W R A C A M Y   U W A G E.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

II.

P R Z E G L A D   O G O L N Y.

....

III.

P O L S K A.

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

Włosi o rządzie polskim.

"Relazioni Internazionali" zamieszczają artykuł p.t. "Działalność nominalnego rządu polskiego", którego tłumaczenie podajemy poniżej:

"Klęska, poniesiona przez Polskę na skutek niemieckiej kampanii wojennej, dotknęła także rząd Rzeczypospolitej. Ignacy Mościcki, który schronił się zraz z innymi dyhnitarzami do Rumunii, został internowany i musiał w konsekwensji ścisłej neutralności proklamowanej przez rząd rumuński zrzec się wszelkiej działalności politycznej.

- Z ciężkiej sytuacji prawnej, w jakiej znalazła się Polska na skutek internowania jej czołowych kierowników politycznych, mogła się salwować dymisją Mościckiego: przeniesieniem jego władzy na osobistość, znajdującą się w państwie sprzymierzonym. Tak doszło do nominacji nowzego Prezydenta R.P. Władysława Raczkiewicza, który, po dymisji Mościckiego na mocy postanoaienia Konstytucji z 23.IV.1935 oraz w wyniku rezygnacji poprzedniego Prezydenta, podpisanej 17.IX.39 w Kutach, objął władzę dnia 30.IX.39. Nowy szef państwa rozwiązał rząd internowany w Rumunii i polecił ukonstytuowanie nowago gabinetu Gen. Władysławowi Sikorskiemu, z Augustem Zaleskim dla spraw zagranicznych, którą to tekę ten ostatni miał od 1926 - 1932. Wszyscy nowi dygnitarze rekrutują się ze starej gwardii Piłsudskiego.

Funkcjonowanie rządu poza państwem podczas gdy jego terytorium jest całkowicie zajęte przez wroga lub znajduje się ono a stadium powstawania - nie jest nowe. Posiadamy bohaterski przykład króla Belgii Alberta, kontynuującego w czasie ostatniej wojny we Francji walkę przeciw wrogowi, który okupował całe terytorium jego kraju. Podczas wielkiej wojny widzieliśmy także ukonstytuowanie się Komitetów Narodowych czesko-słowackiego i polskiego, których prezesami byli Massaryk względnie Roman Dmowski. Ale obecna sytuacja Polski jest bardziej analogiczna do sytuacji Belgji w czasie wojny światowej, mimo, że tu utrzymana była kontynuacja personalna, kiedy w wypadku Polski rząd uległ zmianie, spowodowanej koniecznością przejścia przez kraj neutralny, choć sprzymierzony.

Kontynuacja dawnych sojuszów Polski została potwierdzona komunikatem Poselstwa Polskiego w Bernie, wydanym niebawem po ukonstytuowaniu się nowego rządu; komunikatem, który w szczególności podkreślał wiążące nadal Polskę zobowiązanie nie zawierania oddzielnego pokoju. Ze swojej strony rządy Paryża i Londynu przeniosły na nowy rząd polski w dniu 7.XI. kredyty dawniej przyznane Polsce. Wreszcie dla potwierdzenia sojuszu minister spraw zagranicznych Polski Zaleski odbył oficjalną

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

I.

SPRAWY WAZNE.

wizytę w Londynie od 11-14.X., przywożąc stamtąd zapewnienie Wielkiej Brytanii, że nie zawrze ona pokoju przed rekonstrukcją całkowitej niezawisłości Polski.

Postawa rządu polskiego w Paryżu zamanifestowała się w odniesieniu do okupacji niemieckiej i sowieckiej na terytorium Panstwa Polskiego. Pierwszym aktem rządu Sikorskiego było założenie 2.X. formalnego protestu, przeciwko konsekwencjom podziału terytorium polskiego, wynikającego z rosyjsko-niemieckiego paktu z 28.IX.39 oraz przeciwko każdemu jednostronnemu aktowi, dotyczącemu terytorium Rzeczypospolitej; podczas gdy wspomniany komunikat Poselstwa Polskiego w Bernie protestował także przeciwko każdemu aktowi prawnemu okupantów, wykraczającemu poza ramy zwyczajnych zarządzeń administracyjnych okupowanych ziem.

Rzesza i Rosja natomiast nie zadowolniły się samą okupacją terenów Polski, wyznaczonych linią ustaloną porozumieniem Ribentropp-Mołotow. Führer w rzeczy samej zdecydował przyłączenie do Rzeszy byłych prowincji polskich:Poznańskiego, Prus Zachodnich i Sląska oraz terytorium graniczącego z Prusami Wschodnimi. Z.S.R.R. ze swej strony ustanowił na Białej Rusi i Galicji wybory rad, które natychmiast po wyborach zadeklarowały inkorporację pierwszej prowincji do Republiki Sowieckiej Rosyjskiej a drugiej do Republiki Sowieckiej Ukraińskiej. Przeciwko takim aktom ostatecznym, dotyczącem bzęści b.terytoriów Polski, rząd polski w Paryżu protestował 24.X.39, przeciwko decyzjom powziętym przez Z.S.R.R. a 30.X.39 założył protest u wszystkich mocarstw, goszczących jeszcze polskich przedstawicieli dyplomatycznych, przeciwko aneksji przez Rzeszę terenów okupowanych. Wreszcie wysłany został protest osobny do Ligi Narodów dla jeszcze lepszego wyjaśnienia sytuacji, w szczególności w odniesieniu do Z.S.R.R., z którym formalna wojna nie była prowadzona. Minister Zaleski podkreślił jeszcze raz w wywiadzie udzielonym 28.X. postawę Polski wobec postanowień Sowietów, ażeby zdementować tendencyjne informacje, przypisujące Polsce skłonność do zrzeczenia się terytoriów okupowanych przez Z.S.R.R.".

/"Relazioni Internazionali" z 4.XI.39 na str.44/.

Objawy odprężenia w Holandji.

Co powstrzymuje Hitlera od nowych gwałtów?

Dzienniki francuskie podkreślają, że w sytuacji Holandji nastąpiło ostatnio jakby lekkie odprężenie. Objawiło się to głównie po oświadczeniu posła niemieckiego w Hadze, że rząd niemiecki zbada dokładnie apel pokojowy królowej Wilhelminy i króla Leopolda, i że udzieli mu swej odpowiedzi. Nie należy jednak - zdaniem pism paryskich - tłumaczyć jako chęci całkowitego wycofania pretensji i żądań niemieckich wobec Holandji. Prasa francuska, usiłując docieć co spowodowało wachanie się Hitlera wobec Holandii

:

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

I.

SPRAWY WAZNE.

wskazuje na następujące momenty:

1. Obecne warunki atmosferyczne nie sprzyjają operacjom wojskowym zwłaszcza oddziałów zmotoryzowanych w Holandii.

2. Przygotowania obronne Holandii są już tak daleko posunięte, że trudno jest mówić o szybkim opanowaniu tego kraju.

3. W razie wkroczenia wojsk niemieckich do Holandii Belgja najprawdopodobniej wystąpiłaby przeciwko napastnikowi a połączone armie holendersko-belgijskie stanowiłyby już poważną siłę, z którą sztab niemiecki musi się liczyć.

4. Francja i Anglja również zareagowałyby czynnie na napaść niemiecką na Holandję.

5. Sytuacja wojskowa na froncie zachodnim uległaby wówczas zasadniczej zmianie i ośrodek operacji wojskowych przesunąłby się z linii Maginot - Siegfried do Belgji względnie Holandji, co dla sztabu niemieckiego wytwirzyłoby nowe znaczne trudności.

6. W razie pogwałcenia neutralności Holandii opinia świata jeszcze bardziej zwróciłaby się przeciwko Niemcom i Stany Zjednoczone niewątpliwie musiałyby czynnie wystąpić po stronie aliantów.

Prasa francuskakładzie na ten ostatni moment szczególny nacisk i podkreśla, że obawa przed ewentualnym wystąpieniem Ameryki najwięcej powstrzymuje Hitlera od nowych gwałtów, pomimo, że wszystkie przygotowania wojskowe zostały już ukończone. Na potwierdzenie wniosku, że Ameryka nie pozostanie obojętna wobec nowych agresji Niemiec, prasa francuska cytuje głos wpływowego dziennika amerykańskiego "Herald Tribune", którego zdaniem naród amerykański musi położyć kres nowym agresjom. /"Action Français", "Le Petit Parisien", "Excelsior", "Le Matin" i inne z 13.XI.39/.

Anglja i Francja odpowiadają na propozycje mediacyjne suwerenów Belgji i Holandji.

Prezydent Francji i król Anglji wysłali suwerenom Holandji i Belgji na ich propzycje pokojowe odpowiedzi, które zawierają następujące momenty:

No. 28 - KOMINIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

S P R A W Y W A Z N E.

Odpowiedź Angielska

1. Król angielskie uznaje akcję pokojową którą zbadał z rządami Anglji i Dominiów oraz przypomina apele suwerenów Belgji i Holandji z 23 i 28 VIII. na które Anglja, Francja, Włochy i Polska odpowiedziały pozytywnie.

2. Rządy Anglji i Dominiów sę zawsze gotowe zbadać rozumne i pewne podstawy pokoju sprawiedliwego. Nie chcą ani jednego dnia wojny dłużej niż to jest konieczne.

3. Warunki, które zdecydowani jesteśmy uzyskać aby zapewnić pokój honorowy zostały określone. Odpowiedzialność za wojnę została stwierdzona. Narody angielskie chwyciły za broń dopiero jak wszystko zostało uczyniono dla uratowania pokoju. Powodem bezpośrednim była agresja na Polskę. Ale to był tylko nowy przykład polityki niemieckiej wobec sąsiadów i bijemy się, tak jak to określił premier Anglii aby Europa została uwolniona od obawy agresji, aby wszystkie państwa mogły zachować pokój i niepodległość, aby zapobiec w przyszłości używaniu siły na miejsce pokojowego załatwienia sporów. Stwierdzono to przez premiera Anglji 12.X. i przez Sekretarza Stanu Foreign Office 2.XI.

4. Elementy pokoju wynikają jasno i wyraźnie z tych deklaracji.

Odpowiedź francuska

1. Francja jest najbardziej pokojowym krajem i żaden naród nie złożył tyle ofiar na rzecz pokoju co Francuzi. Francja uznaje akcję pokojową Belgji i Holandji.

2. Francja jest zawsze gotowa zbadać wszystkie możności które mogłyby zapewnić pokój sprawiedliwy i trwały. Tylko pokój oparty na sprawiedliwości może być trwały.

3. Francja chwyciła za broń aby położyć kres akcjom gwałtu i siły, które od 2 lat wbrew solennym zapewnieniom ujarzmiły albo zburzyły 3 narody a dziś grożą bezpieczeństwu wszystkich.

4. Pokój trwały może być zawarty tylko po naprawieniu niesprawiedliwości wyrządzonej Austrji, Czechosłowacji i Polsce.

Pokój musi zawierać efektywne gwarancje natury politycznej i ekonomicznej, które zapewnią na przyszłość wolność wszystkim narodom.

Każda próba uznania triumfu i niesprawiedliwości dała by Europie tylko wątpliwą

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

S P R A W Y   W A Z N E.

przerwę, nie mającą nic wspólnego z pokojem trwałym opartym na prawie.

5. Jeżeli otrzymamy propozycje niemieckie, które dają realne szanse osiągnięcia powyższego celu to zbadamy je bardzo uważnie.

5. Nie Francja a Niemcy muszą się wypowiedzieć czy są za takim pokojem czy przeciwko niemu.

Ocena odpowiedzi w prasie francuskiej.

Nie wszystkie dzienniki zamieszczają komentarze własne i ograniczają się naogół do powtarzania treści odpowiedzi. Z zamieszczonych zaś komentarzy wynika:

1. Odpowiedzi zostały zredagowane w tym samym duchu choć nie w tych samych słowach.

2. Odpowiedzi zostały wysłane po zaaprobowaniu tekstu przez rząd polski.
/"Le Petit Parisien"/.

3. Suwereni Holandii i Belgji nie zwrócili się ze swoim apelem do Polski choć pewnie rozumieją, że niema pokoju bez uwolnienia krajów i narodów podbitych. Sprawa Polski znajduje się w rękach aliantów tak jak sprawa Belgji w czasie wojny światowej.

4. Pozycje zostały obecnie jasno określone i odpowiedzialność Niemiec za wojnę przez napaść na Polskę wyraznie stwierdzona.

5. Pokój sprawiedliwy może być tylko zawarty pod warunkami że będzie panował: spokój, porządek, równowaga, sprawiedliwośc i bezpieczeństwo, naruszone nie 1.IX.39 ale już 15.III.1938.

6. Prezydent Francji wyraźnie określił powyższe tezy. On i król angielski stwierdzili, że nie chodzi tylko o rozwiązanie problemu Austrji, Czech i Polski ale o usniecie w Europie używania przemocy i krzywoprzysiestwa.
/d'Ormesson w "Le Figaro" i "Le Petit Parisien" z 13.XI/.

Przyłączenie Łodzi do Rzeszy.

Agencja radio donosi z Zurichu, że Hitler ogłosił przyłączenie m/ Łodzi /a zapewne przynajmniej części województwa łódzkiego/do "Reichsgau Posen". W mieście Lodzi odsetek ludności niemieckiej wynosi 7 o/o a w województwie łódzkim 5,9 o/o.

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

S P R A W Y   W A Z N E.

Włochy przeciwko Sowietom.

W związku z wiadomością zamieszczoną w naszym Komunikacie No.25 z 10.XI. II str.1 oraz tłumaczeniem artykułu z "Relazioni Internazionali" z dnia dzisiejszego podajemy:

"Messaggero" w artykule wstępnym p.t."Zampe di Mosca" stwierdza niekompetencję sowiecką w udzielaniu nauk imperialnej zmowi wielkich mocarstw, oraz wskazuje na zasadnicze różnice w stanowisku Niemiec i Rosji w stosunku do Polski. Podczas kiedy Niemcy po zwycięskiej wojnie były gotowe odbudować Polskę rdzenną to Rosja zagarnęła w tym samym momencie definitywnie terytoria polskie. Sowiety prowadzą politykę typowo imperialistyczną. Na wulgarne zarzuty kominternu pod adresem Włoch odpowiadają Włochy w jedyny sposób przystępny mentalności sowieckiej, "przypominając, że przykład Rosji Sowieckiej, rzucającej się na zwyciężoną Polskę nazajutrz po zwyciestwie niemieckim nad Polską" , nie znajduje zrozumienia w kraju o tak wielkich tradycjach cywilnych, wojskowych i humanitarnych jak Włochy. /"Messaggero" z 8.XI.39/.

U w a g a: Twierdzenie, że Niemcy po zwycięskiej wojnie były gotowe odbudować Polskę rdzenną jest conajmniej niepotwierdzoną kombinacją. Fakty które nastąpiły już w paździeniku b.r. świadczą o czemś zgoła odmiennem. Rzesza przyłączyła ziemie polskie tak samo jak Sowiety, tylko uczyniła to wcześniej. /Reichsgesetzblatt z 8.XI.39

Nr 28 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 15 listopada 1939 r

II

P R Z E G L A D   O G O L N Y

Prasa Francuska

Niemcy planuja atak na Wegry ?

"Sunday Express" z 12.bm.sadzi,ze Niemcy,zasugerowawszy swiatu,iz maja zamiar rzucic sie na Holandje,zdecydowali sie moze w rzeczywistosci na uderzenie z innej strony."Ich plany sa tak ciemne,a ich metody tak ponure,ze trudno jest domyslec sie ich prawdziwych intencyj".Dlatego dziennik uwaza za celowe branie pod uwage i innych mozliwosci,jak atak na Wegry lub nawet z innej strony Morza Srodziemnego i poludnio-wschodu Europy.

L'Action Française z dn.13.bm.za Sunday Express z 12.bm.

UWAGA:Teza o zaatakowaniu Wegier przez Rzesze nie jest nowa. Wielu politykow podtrzymuje ja od chwili aneksji Czech i Moraw. Od czasu do czasu wyplywa ona na powierzchnie dyskusyj politycznych.

Sniadanie dla kombatantow

Minister dla spraw bylych kombatantow i emerytur René Bessé wydal w dniu 11.bm.sniadanie na czesc bylych kombatantow francuskich,polskich i angielskich,ktorym m.inn, uczestniczyli gen. Abbott z Legji Brytyjskiej i gen.Gorecki.

Agence Radio z 11.XI.1939.

Wzrost napiecia miedzy Finlandja i Sowietami

Finski minister spraw zagranicznych Erkko oswiadczyl w wywiadzie,udzielonym prasie zagranicznej,ze miedzy rzadem Finlandji i ~~ZSRR~~ Z.S.R.R. nastapila pisemna wymiana pogladow i ze jego zdaniem n lezy przewidywac,iz konflikt bedzie mogl byc zalatwiony bez uciekania sie do sily. Dodal,ze wkrotce delegacja finska wraca do Helsinek,co jednak nie oznacza przerwania rokowan.

Pomimo tego uspokajajacego oswiadczenia,prasa francuska stwierdza znaczny wzrost napiecia miedzy Sowietami i Finlandja, czego dowodem sa nowe wystapienia i ataki dziennikow sowieckich. Agencja Havasa donosi z Moskwy,ze Sowiety domagaja sie od Finlandji odstapienia bazy morskiej w Hangoe,zgody na ufortyfikowanie czesci wschodniej Zatoki Finskiej i okregu Stirsuden,podobnie jak i wysp Bjorkoe i Humalioki obok polwyspu Korei.

Dzienniki sowieckie na nowo atakuja Finlandje,ze jej nieustepliwosc zmusza rzad sowiecki do powziecia energicznych krokow, gdyz Finlandja nie jest w stanie sama zapewnic sobie obrony i musi sie zgodzic na wspolprace z Rosja.

Le Matin,Le Journal,Excelsior;L'Epoque z 13.XI.1939.

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

III.

P O L S K A.

Indie a Polska.

W polskiej audycji radiowej z Londynu zakomunikowano, iż Rada Indyj postanowiła wystosować orędzie do Prezydenta R.P. z wyrazami sympatii, uznania i otuchu.
/Radio Londyn/.

Polska umęczona.

"Le Petit Bleu" zamieszcza na wstępnym mijscu artykuł pióra H.Fiori, który pisząc o zagrabieniu Polski wykazuje perfidię gry polityki niemieckiej i sowieckiej względem Polski.
/"Le Petit Bleu" z 12.XI.39/.

Gospodarcza odbudowa Polski.

Niemiecki minister gospodarki ma się wkrótce udać do okręgów "byłej Polski", aby omówić z gauleiterami problemy, związane z gospodarczą odbudową tego kraju.
/Radio C.E. Rzym z 10.XI.39/.

Podziw dla bohaterstwa Polski.

Ambasador angielski w Polsce wyraził swój wielki podziw dla bohaterstwa Polski przeciwko niesprowokowanej agresji niemieckiej.
/Radio C.E. Daventury z 10.XI.39/.

Martylologja jednego narodu.

Wyczyny niemieckie w Polsce.

Edmond Demaitre zamieszcza po swoim powrocie z Polski drugi obszerny artykuł o barbarzyńskich wyczynach Niemców w Polsce.
/"Le Petit Parisien" z 12.XI.39/.

Galisyjscy Zydzi do Biro-Bidżanu.

Do Sztokholmu nadchodzą wiadomości, że rząd sowiecki planuje masową emigrację Zydów z Małopolski do Biro-Bidżanu. Plan ten wywołał rozgoryczenie i niepokój wśród Zydów.
/"Forwets" z 17.X.39 - BiulZyd.Prasy/.

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

III.

P O L S K A.

Watykan o zmartwychwstaniu Polski.

Kardynał Maglione przesłał Ambasadorowi Papéé pismo w odpowiedzi na podziękowanie złożone 3 listopada przez Ambasadora imieniem Polski za słowa encykliki papieskiej, dotyczące Narodu Polskiego i wskrzeszenia Polski.

W liście tym kardynał wyraża zadowolenie papieża z powodu wrażenia jakie encyklika wywołała w narodzie polskim oraz stwierdza między innymi wierność Polski dla chrzescijaństwa jest największą rękojmią jej zmartwychwstania.
/Pat z Rzymu/.

Drugi artykuł "Illustration" o armii polskiej we Francji

W drugim artykule "Illustration", poświęconym armii polskiej we Francji /ilustrowany dwoma zdjęciami/, p.Robert Vaucher w dalszym ciągu opisuje pobyt Gen.Sikorskiego w obozie polskim i wrażenia swoje z tej wycieczki. Artykuł ten zasługuje na szczególną uwagę, nie tylko dlatego, że wyraża się o tworzącej się polskiej sile zbrojnej z wielką sympatią i że chwali walory polskiego rekruta, ale przedewszystkiem dlatego, że przytacza opinię wykładowcy-pułkownika francuskiego o wartości polskiej piechoty, "jako jednej z najlepszych w Europie", a także oświadczenie "pewnego wybitnego wadza francuskiego", które brzmiało:

"Nie trzeba sądzić armii polskiej po porażkach, jakie doznała w miesiącu wrześniu, są one skutkiem niespodziewanego ataku bez wydania wojny, w chwili, kiedy się odbywała dopiero mobilizacja. To też niepowodzenia polskie w niczem nie umniejszają wartości armii polskiej i jej kadr. Armia polska pozostaje nadal armią sławną, jej piechota jest wciąż tym świetnym rodzajem broni, który dał się tak chlubnie poznać światu podczas wojny z bolszewikami. Wszyscy pamiętają o wspaniałym zachowaniu się armii Hallera, która w tym okresie godnie reprezentowała sławne tradycje historyczne piechoty polskiej. Ten duch waleczności piechurów żyje w obozie: kiedy ta armia będzie wyposażona w najlepszą broń francuską i dobrze dowodzoną, zobaczy Pan, czego zdolna będzie dokonać."

Pan Vaucher przypomina także, że pewien oficer - wygnaniec, przekradł się przez granicę z kilkoma sztandarami, którymi się owinął pod płaszczem. "Sztandary te będą łącznikiem pomiędzy dawną armią Polski a tą która się odradza".

W tym samym numerze "Illustration" zamieszczone jest 10 zdjęć z wkroczenia wojsk litewskich do Wilna. Towarzyszy im artykuł p. Edmunda Demaitre, utrzymany w tonie objektywnego reportażu bez akcentów politycznych.
/"Illustratin"/.

No. 28 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 13 listopada 1939 roku.

III.

P O L S K A.

Delegacja Gruzinów u min.Stańczyka.

"Wiarus Polski" podaje, że przewodniczący socjalistycznej partii gruzińskiej dr.C.Cvarjaladze złożył w imieniu socjalistów gruzińskich na ręce p.J.Stańczyka, przedstawiciela Polskiej Partii Socjalistycznej w obecnym rządzie koncentracji narodowej deklarację potępiającą barbarzyński czyn Hitlera i Stalina wobec Polski.

Reprezentanci gruzińskiej partii socjalistycznej przebywający zagranicą są do głębi wstrząśnięci przez ten akt barbarzyństwa i wyrażają swą niezachwianą wiarę, że Polska odrodzi się i zajaśnieje blaskiem wolności. Wyrażają oni życzenia, aby to odrodzenie było ostateczne, wieczne i aby historyczni kaci narodu polskiego zostali raz na zawsze unicestwieni.
/"Wiarus Polski"/.

Maurycy Sarraut o akcji lotnictwa niem. w Polsce

W związku ze świeżo odniesionem przez 9 aparatów francuskich wspaniałym zwycięstwem nad 27 samolatami niemieckimi Maurycy Sarraut na łamach redagowanej przez siebie "Depeche" podkreśla, że lotnicy niemieccy zasłużyli sobie na tę pierwszą naukę, za którą niebawem pójdą inne, za to wszystko, czego dokonali w Polsce. "Albowiem to nie była wojna, którą oni tam prowadzili, ale ordynarny mord straszliwyć poniżający, potworny". W dalszym ciągu artykułu Sarraut opisuje wstrząsające wrażenie, które odniósł przy oglądaniu zdjęć dziennikarza amerykańskiego Juliusza Bryana, które zamieściła ostatnia "Illustration". Zdjęcia te świadczą wymownie o popełnionym w Polsce na każdym kroku ochydnym mordzie. Ludzie ci nie wiedzą co to jest honor, nie znają litości,..... są to poprostu zwierzęta".

To też konkluduje Sarraut, precz z naiwnymi iluzjami, co do możliwości jakichś ewolucji narodu niemieckiego w przyszłości. Trzeba pozbawić Niemców możliwości szkodzenia, możliwości rozpoczęcia na nowo swych machinacji, które doprowadziły do 1870 roku, do 1914 roku, do 1939 roku".
/Maurycy Sarraut w "Depeche"/.

Wymiana Litwinów i Białorusinów.

Rządy litewski i sowiecki omawiają sprawę wymiany ludności: 100.000 Litwinów mieszkających na Białej Rusi i "Zachodniej Ukrainie" ma być przesiedlonych do Wilna i wileńskiego okręgu, skąd Żydzi i Białorusini, uchodzący z Polski, wysiedleni będą do Z.S.R.R.
/"Poslednji Nowosti"/.

28

III.

P O L S K A

Warszawa w swietle "Nowego Kuriera Warszawskiego"
(czesc trzecia)

Warszawa robila wypady.-Bohaterska smierc plka Chmury

Niemcy natrzasali sie z wojska polskiego,a szczegolnie z obroncow Warszawy.M.i.twierdzili oni,jakoby zaloga Warszawy nie probowala nawet robic wypadow,stosowanych zwykle przy obkezeniach.

Jest to nieprawda.Zaloga Warszawy robila wypady.Mamy potwierdzenie tego w ogloszeniu,jakie znalezlismy w nr 14 "N.K.W."tresci nastepujacej:

> Wszystkich,ktorzy brali udzial w wypadzie pod dowodztwem plka Chmury w dniu 16 IX 1939 i mogliby udzielic jakichkolwiek informacyj o pozniejszych losach podporucznika inz.Jana Zablockiego,dow.kompanji CKM,goraco prosi o informacje zona itd.

Byly wiec wypady,jednym z nich dowodzil plk Chmura i jak to mozna sadzic z ogloszenia,padl smiercia bohaterska na posterunku.

Ludnosc Warszawy musi emigrowac

Nie mamy dokladnych i zupelnie wiarygodnych danych co do stopnia zniszczenia Warszawy podczas oblezenia.Jedne zrodla mowia o calkowitym zniszczeniu 75 proc.domow,inne o zupelnym 5 proc.domow,a czesciowym zburzeniu 20 proc.itp.Narazie trudno jest dociec prawdy.W kazdym badz razie powazna czesc ludnosci stolicy najoczywisciej pozbawiona jest mieszkan,skoro wladze niemieckie apeluja do bezdomnych,by na zime wyemigrowali na prowincje do krewnych lub znajomych.W nr 15 "NKW"znajdujemy obwieszczenie tresci nastepujacej.

> Wskutek spoznionej pory roku domy mieszkalne,uszkodzone przez dzialania wojenne,w wiekszosci wypadkow nie beda mogly byc naprawione w sposob,ktoryby uczynil je zdatnymi do uzytku przed nadejsciem zimy.Wyzywienie ludnosci na wsi bedzie w czasie zimy znacznie latwiejsze niz w miescie. Wzywa sie zatym cala ludnosc,majaca krewnych lub znajomych na wsi i aw okolicach Warszawy,aby udala sie na czas zimy do krewnych wzgl.znajomych.
> Warszawa,dn.19 X 1939 r
> Dr dr Otto,komisarz rzadowy na m.Warszawe Starzynski
> prezydent miasta

Charakterystycznym jest,ze to obwieszczenie,majace charakter nie rygorystycznego zarzadzenia,lecz raczej zalecenia, podpisane jest obok komisarycznego burmistrza dra Otto,takze przez prezydenta Starzynskiego.To zdaje sie potwierdzac,nasze poprzednio wypowiedziane przypuszczenie,ze nazwisko prezydenta Starzynskiego potrzebne jest Niemcom w takich wypadkach,kiedy chodzi o wzbudzenie u ludnosci zaufania do ich zarzadzen i apelow.

Mimo braku mieszkan,ktorego swiadectwem zdaje sie byc wyzej zacytowana odezwa,we wszystkich 5 numerach "NKW"znajdujemu stosunkowo duzo ogloszen o wynajmowaniu mieszkan i pokoi. Przypuszczac nalezy,iz sa to mieszkania tych,ktorzy opuscili Warszawe przed oblezeniem i juz wiecej nie wrocili.Obecnie wlasciciele,badz zarzadcy ocalalych domow,w ktorych sa takie mieszkania,wynajmuja

je z wolnej reki,choc wlasciwie wladze winnyby w takich mieszkaniach umieszczac licznych bezdomnych.
W nr 17 znajdujemy m.in.duze ogloszenie tresci nastepujacej:
Mieszkania do wynajecia
Al.Ujazdowskie 38
Karol baron von Neuchoff

Widzimy wiec,jak jakis niemiecki baron robi sobie interesy na cudzej biedzie,ktora jednak musi byc wielka,skoro znajdujemy i takie ogloszenie(nr 17):
Do wspolnego pokoju przyjme panow na stanowisku itd.

Aprowizacja Warszawy

Jak w kwestji zburzenia Warszawy,tak tez i w sprawie aprowizacji ludnosci dotychczas nic dokladnego nie wiemy.Wszakze jest wiadomem,ze trudnosci w tej dziedzinie nietylko istnieja, lecz nawet ludnosc Warszawy poprostu cierpi glod.Wiemy o tym chocby z autorytatywnego oswiadczenia p.Min.Stanczyka,zlozonego przed kilku dniami w wywiadzie udzielonym prasie angielskiej. Trudnosci aprowizacyjne sa nastepstwem zarowno braku organizacji dowozu,jak i ogalacaniakraju z zywnosci przez Niemcow,ktorzy zabieraja co i gdzie sie da i wywoza do Niemiec,gdzie jak wiadomo sami glodem przymieraja.
W posiadanych przez nas numerach"NKW" brak jakichkolwiek obwieszczen urzedowych w tej dziedzinie,co zdaje sie wskazywac ze wladze niemieckie kwestia aprowizacji stolicy zupelnie nie zajmuja sie,pozostawiajac ja inicjatywie prywatnej.Slad tej inicjatywy znajdujemy w nr 16"NKW" w ogloszeniu tresci nastepujacej:
Dnia 17 bm dla zaopatrywania ludnosci Warszawy w podstawowe artykuly spozywcze zostala zalozona"Warszawska hurtownia aprowizacyjna,sp.z o.o.
Udzialowcami Warszawskiej Hurtowni Aprowizacyjnej (skrot-WUHA)sa:gmina m.Warszawy,Izba Przem.Handl. w Warszawie,kupiectwo artykulow spozywczych,kolonialnych i rolniczych,oraz spoldzielczosc.("Spolem",Zw.Gospodarczy Spodzielni Rolniczo-Handlowych i Zw.Spoldzielni Mleczarskich i Jajczarskich).
Do prezydium rady nadzorczej zostali powolani pp.wiceprezydent J.Kulski,jako przewodniczacy oraz prof.M.Rapacki i prezes H.Brun,jako wiceprzewodniczacy.
Zarzad stanowia:pp.S.Barcikowski,jako przewodniczacy, oraz L.Domanski,K.Herbich,J.Jasinski i Z.Rewienski, jako czlonkowie.
Spolka rozpoczela juz dzialalnosc w lokalu przy pl.Napoleona 1.

W nr zas 16 firma Baranski,Barcikowski i Ska pl.Napoleona 1 oglasza,ze przystapila do zakupu zboza,ziemniakow,nasion oleistych slomy,siana itp.
Wsrod ogloszen drobnych sa oferujace pensjonaty z utrzymaniem, lub tylko utrzymanie,jak np."calodzienne pozywienie dla pan;lub pana starszego"(nr 15),albo:"pensjonat"Zosin"kolo Lesnej Podkowy, pelne utrzymanie,dojazd koleja elektryczna"(nr 15),albo: "Wzorowa kuchnia jarska Kazimierza Was-Wasowicza,Marszalkowska 46 oglasza,ze wznowila wydawanie obiadow.(Uwaga o kolei elektrycznej zdawalaby sie wskazywac,ze ruch na podmiejskich liniach kolejowych juz przywrocono.

28

Nr27 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 13 listopada 1939 r

III.

P O L S K A

Polskie swieto narodowe w Paryzu

W Paryzu tymczasowej siedzibie rzadu polskiego przebieg swieta niepodleglosci byl szczegolnie uroczysty.W kosciele polskim odbylo sie solenne nabozenstwo odprawione przez ks. biskupa Gawline.Prezydenta RP reprezentowal wicepremier Stronski. wodza naczelnego-gen.Haller,prezydenta Francji plk Maraud, premiera Daladier -baron Denain.Byli rowniez ambasadorowie Francji i USA,posel brazylijski oraz przedstawiciel ambasadora Wielkiej Brytanji.Kazanie wyglosil ks.rektor Cegoelka.Na zakonczenie odspiewano hymn narodowy.
Prezydent Raczkiewicz przyjal po poludniu plka Marsaud,ktory zlozyl mu zyczenia w imieniu prezydenta Lebrun.Imieniem prezydenta Raczkiewicza udal sie do prezydenta Lebruna plk Arciszeaski, by zlozyc podziekowanie glowie panstwa polskiego.Imieniem premiera Daladier zlozyl wizyte wicepremierowi Stronskiemu min.Champetier de Ribus,ktorego wicepremier p.Stronski rewizytowal.
Le Jour i Le Petit Parisien

Swieto niepodleglosci w placowkach zagranicznych

Wszystkie polskie placowki dyplomatyczne obchodzily uroczyscie swieto niepodleglosci w dniu 11 XI.W Tokio posel Romer byl obecny na nabozenstwie w kosciele katolickim,a nastepnie wydal przyjecie w poselstwie.
Radio-audycja polska w Londynie

W Bukareszcie nabozenstwo w katedrze sw.Jozefa celebrowal nuncjusz w Rzymie Cortesi przy licznym udziale przedstawicieli ambasad polskiej,angielskiej i tureckiej,min.Gafencu reprezentowal ks.Ghica
Transcontinental

Sympatia Belgji dla Polski

Z okazji swieta narodowego polskiego(11 XI) premier i kilku ministrow rzadu belgijskiego,przewodniczacy Izby i liczni poslowie,profesorowie uniwersyytetu oraz czlonkowie korpusu dyplomatycznego w Brukseli zlozyli w poselstwie polskim zyczenia
Havas

Narod polski broni sie

Organ oficjalny narodowego socjalizmu Voelkischer Beobachter donosi,ze niemieckie oddzialy policyjne i SS napotykaja na wielkie trudnosci na obszarze okupowanej Polski.Samochody"lotnych brygad" popsuly sie na drogach polskich,wskutek czego oddzialy musialy wykonywac dlugie marsze.W czasie akcji"oczyszczania"wsrod ludnosci polskiej policja stracila wielu mudzi;poczawszy od generala policji.Rowiez i straty SS sa ciezkie,przyczym wielu przywodcow SS ponioslo smierc."Policja niemiecka-oswiadcza pismo-ma do czynienia z morderceym dzialaniem wojny podjazdowej na tylach armji".
Daily Telegraph 11 XI

Nr 27 28 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 13 listopada 1939nr

III.

POLSKA

Rozstrzelanie prezydenta Barciszewskiego

Wladze niemieckie zawiadomily ludnosc m.Bydgoszczy o rozstrzelaniu prezydenta miasta Leona B a r c i s z e w s k i e g o za rzekomy udzial w t.zw.Blutsonntag bydgoskim i za rzekomo popelnione sprzeniewierzenia pieniedzy miejskich.

U w a g a :prezydent Barciszewski byl jednym z najdzielniejszych gospodarzy miast polskich,jednym z najwybitniejszych znawcow zagadnien komunalnych.Nalezal do najwybitniejszych przedstawicieli zycia gospodarczego i samorzadowego Wielkopolski i Pomorza?Poprzednio byl prezydentem miasta Gniezna,a ostatnich kilka lat Bydgoszczy.Stal na czele,jako przewodniczacy Komunalnego Zw.Kredytowego Wielkopolski i Pomorza oraz na czele Kola miast Pomorskich,a uprzednio Wielkopolskich.

Zrodlo Deutschlandsaender 11 XI

" Gazeta Warszawska "

Wedlug doniesienia D.N.B.w Warszawie ukazal sie pierwszy numer polskiego dziennika"Gazeta Warszawska".Artykul wstepny dla pierwszego numeru tego niemieckiego a drukowanego po polsku dziennika,napisal sam Goebbels.Oswiadcza on,ze gazeta ta ma byc"wykladnikiem woli politycznej i pionierem kulturalnej misji narodu niemieckiego w dzielnicach wschodnich".
Poslednija Nowosti.

Przesiedlanie Zydow

W wyniku represyj stosowanych po zamachu monachijskim,w Berlinie i w Wiedniu 50 tys.Zydow nakazano przygotowac sie w ciagy 24 godzin do odjazdu do Lublina.Kazdy z nich moze wziac tylko refzny bagaz i ztwnosc na trzy dni.Caly pozostaly ich majatek podlega konfiskacie"napokrycie mozliwych dlugow".Na miejscu beda oni musieli najpierw wybudowac dla siebie baraki na mieszkanie,dopiero potym beda mogli sprowadzic pozostale w Niemczech swoje rodziny.
Poslednija Nowosti

O Wilnie

Lietuwos Zinjos donosi z Wilna w wywiadzie plka Merkysa, pelnomocnika rzadu litewskiego,ze Litwa otrzymala przez przylaczenie Wilna duzy ciezar w postaci mi asta bardzo wyniszczonego wojna,yz resztkami wojska polskiego,partyzantami,kryminalistami. Element ten,jak sadzi plk Merkys,trudno bedzie wcielic do zycia panstwowego litewskiego.

Polski Komitet Pomocy oblicza,ze w Wilnie i okregu jest 25 tys.uchodzcow.Do Wilna przyjechal delegat amerykanskiego Czerwonego Krzyza,by zapoznac sie z ciezka sytuacja ludnosci.
Radio telegram prasowy ze Stockholmu.

Nr 27 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 13 listopada 1939 r

III

OLSKA

Churchill o Polsce

Mowa lorda Winstona Churchilla wygloszona przez radio w Lonynie 12 XI zawierala kilkakrotne wzmianki o Polsce.Churchill swiadczyl:"Nie probuje odgadnac do do jakiej kryminalnej akcji est zdolny Hitler w swojej zlosci osaczonego manjaka,ale moge owiedziec bez watpliwosci,ze losy Holandji,Belgji tak jak losy olski,Czechosłowacji i Austrji beda zadecydowane zwyciestwem mperium Brytyjskiego i Republiki Francuskiej".

Mowiac o niemieckich rzekomo"ludzkich"wzgledach,w ten sposob okreslonych przez Goeringa,Churchill oswiadczyl z ironia:"Niemcy ie moga sie zdobyc na pokrzywdzenie kogokolwiek.Zadaja tylko rawa do zycia dla siebie i wolnej reki dla zduszenia i zabijania labszego.Uczucie ludzkosci zabrania im byc surowym wzgledem silniejszego.To wszystko moze byc prawda,ale my,pamietajac o okrucienstwach niemieckich popelnionych na Polsce nie pragniemy zadych ich wzgledow".

Mstr Churchill dodal:"Jest teraz widoczne,ze sily Imperium Brytyjskiego i Republiki Francuskiej,ktorych dazeniem jest przywrocenie i wskrzeszenie zycia narodu polskiego i Czeskiego,rosna dniem kazdym".
Herald Tribune,Paryz

"Wybory w "Zachodniej Ukrainie"
wedlug relacji naocznych swiadkow

Uczestnicy"wyborow" a nawet czlonkowie"komisyj wyborczych" opowiadaja co nastepuje:

"Wybory zaaranzowane przez Sowiety byly oczywiscie parodia swobodnego wypowiadania sie obywateli.Poprzedzila je silna i wszechstronna propaganda uprawiana przez agitatorow,przewaznie zydow i ukraincow.Na zgromadzeniach ludowych xxxxxxxxxxx wyjasniano zasady t.zw.konstytucji stalinowskiej.Gdy na jednym z takich zgromadzen objasniano te konstytucje w jezykach:rosyjskim,ukrainskim i zargonie,obecny na nim jeden z Polakow,powolujac sie na zasade rownouprawnienia narodowosci ,zazadal komentarzy w jezyku polskim. Zadaniu temu odmowiono.

Agitatorzy stale mowili o najdemokratyczniejszych w swiecie wyborach.Tymczasem kandydaci w kazdym rejonie wyborczym(5 tys.wyborcow)byli poprostu wyznaczani,przez wladze sowieckie,badz wybierani przez jakies blizej nieokreslone zgromadzenia przedwyborcze.Na zebraniu pracownikow jednego z urzedow pocztowych wysuneli oni wlasna kandydature.Prezydium przeszlo nad nia do porzadku dziennego,narzucajac swoje kandydatury...robotnika budowlanego i stolarskiego.

Spisy wyborcow byly niedokladne.Chorych dowozono samochodami a za nieobecnych glosowali bezceremonjalnie podstawieni komunisci. Do pewnego lokalu wyborczego np szedl zyd komunista,ktory podyktowal nazwiska kilkudziesieciu wyborcow,poczym glosowal kolejno w ich imieniu.Glosy te byly uznane za wazne.Cynizmu swego wladze sowieckie nie usilowaly nawet maskowac.Tajnosc wyborow byla oczywiscie fikcja.Kartki byly bez kopert,milicjanci wchodzili za zaslone itp.

Ludnosc polska oddawala przewaznie glosy niewazne:badz przekreslala wydrukowane nazwiska kandydatow,badz wpisywala inne nazwiska, badz umieszczala dopisek:"kandydat zupelnie mi nieznany".

Wybrano we Lwowie m.i.Polke literatke,Haline Gorska,dra Panyszyna,dawniej wybitnego nacjonaliste ukrainskiego,przyboczne-

Nr 27 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 13 listopada 1939 r
28

III

P O L S K A

go lekarza, arcybiskupa Szeptyckiego, ukrainca Franko. W Zaleszczykach Zyda komuniste Wagnera, w Bilkowie ukrainca Terjulaka, w Sniatynie zyda Tepera, na zastepce ukrainca Zeleniuka, w Kolomyi ukrainke nauczycielke Prociwne i ukrainca nauczyciela Kuzme.

Wywiad z ex-ambasadorem Lipskim

Paris Soir z 13 XI zamieszcza wywiad z b. ambasadorem RP w Berlinie Lipskim, ilustrowany 2. fotografiami. Lipski w uniformie ambasadora i w mundurze zolnierskim. Ambasador opowiada szczegoly dnia i nocy poprzedzajacych napasc Rzeszy na Polske i przypomina rozmowe z Goeringiem z maja 1938 r, w ktorej Goering zamanifestowal niezniszczalna nienawisc do bolszewizmu.
Paris Soir 13 XI

23 letni komunista ukrainski rektorem uniwersytetu lwowskiego

Wszystkie dzienniki wegierskie podaja wiadomosc, ze wladze sowieckie zamianowaly kierownikiem uniwersytetu lwowskiego 23. letniego studenta ukrainskiego, komuniste.
Agencja-radio 12 XI.

Kontrybucje na Zydow

Wladze hitlerowskie maja nalozyc kontrybucje na ludnosc zydowska w Warszawie. Dotychczas kontrybucje takie nalozono w Radomiu- 325 tys. zl., a w Chmielniku, gdzie ludnosc zydowska liczy zaledwie 100 rodzin, nalozono 100 tys. zl. kontrybucji. Poniewaz gmina nie mogla uiscic tej sumy, cale mienie wszystkich zydow w miescie skonfiskowano.
Wszystkie szkoly dla dzieci zydowskich w Polsce zamknieto. Do szkol powszechnych zydow nie przyjmuje sie. Zydzi, mieszkancy niektorych aryjskich dzielnic w Warszawie, otrzymali nakaz natychmiastowego wyprowadzenia sie.
Agencja ZAT

"Protektorat" w Lublinie

Zydzi w La Paz otrzymali przeszlo 300 depesz od swych rodzin w Niemczech z blaganiem, aby im przyslali wizy do Boliwji, gdyz w przeciwnym razie beda odeslani do t.zw. Judenstaat w Lublinie.

Z.A.T.

Zydzi ida do Palestyny

Grupa zydow polskich po stronie niemieckiej otrzymala zezwolenie wladz hitlerowskich na udanie sie do Palestyny. Ruszyli oni w droge pieszo, przez Rosje Sowiecka, ktora zezwolila im na przejscie przez swoje terytorium.
ZAT